

NOTA DE PREMSA

La Vall Fosca acull la presentació del projecte provisional de restauració de l'Hospital de cartró, un equipament únic al món que ha sobreviscut al Pirineu un segle després de la seva construcció

- Els veïns han assistit a la jornada en què els experts han explicat el valor de l'equipament i com podria ser restaurat, en el marc del procés participatiu impulsat pel Museu Hidroelèctric de Capdella per conèixer el resultat de l'informe i poder decidir quin ús se'n farà després de restaurar-lo
- El projecte aconsella una intervenció artesana que reconstrueixi l'equipament peça per peça en un procés en el que hi haurien d'intervenir diversos professionals, des d'arqueòlegs a arquitectes i historiadors passant per experts en medicina i el suport de centres de recerca
- L'edifici, que ha resistit a la intempèrie al Pirineu més d'un segle, és una construcció efímera que Energia Elèctrica de Catalunya va aixecar a la Vall Fosca per atendre als 4.000 treballadors que s'encarregaven de construir la central hidroelèctrica de Capdella, la primera de grans dimensions que va entrar en funcionament a Catalunya

La Torre de Capdella, 9 de juliol de 2021.- El Museu Hidroelèctric de Capdella ha acollit avui la presentació del Projecte provisional de les actuacions de restauració de l'Hospital de Cartró de Capdella (Vall Fosca). Es tracta d'un projecte estratègic d'intervencions encarregat per la Direcció General de Patrimoni Cultural del Departament de Cultura de la Generalitat amb l'impuls del Museu Nacional de la Ciència i la Tècnica de Catalunya i el suport d'una Comissió de treball transversal i interdisciplinari. El projecte argumenta i ordena les decisions i accions que cal seguir per planificar i actuar de manera responsable sobre aquest bé del patrimoni arquitectònic, probablement únic al món.

L'acte ha comptat amb la presència del Subdirector general del Patrimoni Arquitectònic, Arqueològic i Paleontològic de la Direcció general del Patrimoni Cultural de la Generalitat, Jordi Domeque, que ha acompanyat tot l'equip d'experts que ha redactat el primer projecte.

Per tal de vetllar per la conservació de l'Hospital de cartró es va crear un grup de treball transversal i interdisciplinari que està integrat per personal tècnic dels museus del Sistema Territorial del Museu Nacional de la Ciència i de la Tècnica de Catalunya (MNACTEC)- Museu Hidroelèctric de Capdella i Museu Molí Paperer de Capellades-, la Direcció General del Patrimoni Cultural, l'Ecomuseu de les Valls d'Àneu, l>IDAPA i consultors i especialistes

externs. La redacció del projecte es va encarregar a Joan Reguant, consultor en patrimoni cultural, qui ha presentat aquest matí el projecte provisional.

Cal recordar que l'Hospital de Cartró de Capdella és un edifici efímer construït fa més de 100 anys per Energía Eléctrica de Catalunya per atendre els 4.000 treballadors que construïen la central hidroelèctrica de Capdella. Es tracta d'un edifici singular pels materials amb els que va estar construït que s'ha mantingut dempeus al Pirineu més d'un segle. És una edificació lleugera prefabricada, modular, pensada per a poder ser transportada en caixes i muntada in situ de manera senzilla seguint un manual d'instruccions. Els materials utilitzats, bàsicament la fusta i el cartró, a més d'algunes petites peces metàl·liques d'unió i fixació, garantia un preu econòmic i un transport fàcil pel seu baix pes i muntatge ràpid.

Una restauració artesanal i participativa monitoritzada amb un escàner làser 3D i que recomana la intervenció de diversos professionals

El projecte provisional que s'ha presentat avui es concreta en tres passos, un primer pas d'estudi i coneixement tant de l'edifici com del seu entorn històric i social, un segon pas en què es decideixi com ha de ser restaurat i per qui i se'n faci una valoració econòmica i la intervenció pròpiament dita així com un tercer pas de difusió de l'equipament.

Els experts recomanen una restauració artesanal, que contempli metodologies d'imatgeria científica i escàner làser 3D i amb la intervenció d'un equip multidisciplinar que estigui format com a mínim per arqueòlegs, arquitectes i historiadors així com centres de recerca i laboratoris de materials emprats. També veu adient el suport de departaments universitaris relacionats amb l'arquitectura i la construcció europees dels segles XIX i XX així com d'experts en sanitat, atenció mèdica i models hospitalaris a Catalunya la primera meitat del segle XX i en particular en les grans obres hidroelèctriques als Pirineus.

L'objectiu d'aquesta restauració va més enllà però del mateix edifici i té sentit en la mesura en què s'acaba convertint en una eina de vigorització del bé restaurat a través de la seva difusió i de convertir-se en una eina amb capacitat pedagògica. Per aquest motiu ja es preveu des d'un inici la filmació del procés amb un equip autònom LapseCamp per documentar-lo i poder generar programes pedagògics posteriors.

De la mateixa manera, l'estudi considera imprescindible que el procés es porti a terme de forma **participativa**, tal i com ja s'està impulsant des del Museu Hidroelèctric de Capdella, amb els veïns de la zona, que han d'estar informats permanentment i participar en la presa de decisions sobre el futur de l'equipament. La implicació ciutadana és un element fonamental per definir els futurs usos i funcions de l'equipament.

Un edifici pioner de l'arquitectura prefabricada

L'edifici va ser construït com a hospital els primers anys de les obres de la central hidroelèctrica de Capdella, i ja estava en funcionament el 1912. L'Hospital de cartró és obra de l'empresa alemanya Christoph & Unmack, que va ser un referent arreu del món en la construcció d'edificis prefabricats a principis del segle XX.

L'edifici consta d'un entramat de fusta de 5 cm, on fan de paret uns panells prefabricats de cartró d'1 m x 2 cm de gruix. La teulada està feta amb els mateixos materials, fusta i cartró, coberta amb teules de fibrociment. L'hospital consta de dues ales, separades per la cuina i els serveis: una destinada a l'atenció de malalts i l'altra dedicada a cirurgia.

Al voltant del 1940, l'edifici va caure en desús, i va ser utilitzat com a magatzem pels veïns. Aquest mal ús ha derivat en alguna modificació arquitectònica, però també molt possiblement ha estat la causa que s'hagi conservat dempeus durant més d'un segle.

Per a més informació:

COMUNICANT | BONA PREMSA

Berta Palau | T. 676 638 598 | berta.palau@comunicantbp.cat